

ŽELAZO-BETON

1919-1929

ŻELAZO-BETON

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

WARSZAWA

UL. ŻÓRAWIA 11

TELEFONY: 60-24, 40-24, 7-67

Adres telegraficzny: ŻELBETON-WARSZAWA

1919—1929

D R U K   G A L E W S K I   I   D A U   ,   W A R S Z A W A

5278 | M2

1919 — 1929

Firma „Żelazo-Beton“ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, została założona dla prowadzenia robót inżynierjno budowlanych w dniu 6 sierpnia 1919 r. na mocy aktu zeznanego u Notariusza St. Tyborowskiego w Warszawie, przez inżynierów: Alfonsa Bogusławskiego, Władysława Kryńskiego i Władysława Malinowskiego z kapitałem zakładowym 600.000 Mkp.

W dniu 14 października 1920 r. na miejsce A. Bogusławskiego wstąpił inżynier Wacław Polkowski. Kapitał spółki w roku 1925 został przewalutowany na 100.000 zł. i następnie stopniowo był powiększany tak, że obecnie wynosi 400.000 zł. Przez dziesięcioletni okres swej egzystencji firma „Żelazo-Beton“ wykonała cały szereg robót inżynierjnych i większych budowli rządowych, komunalnych, domów mieszkalnych prywatnych, spółdzielczych oraz budynków fabrycznych. W pierwszym okresie swej działalności w latach 1919—1922 firma przyjmowała czynny udział w odbudowie Kresów Wschodnich, zniszczonych podczas wojny i wykonała znaczną ilość robót w Wileńskiej Dyrekcji Kolejowej, a mianowicie: budowę dworców, wież ciśnień, składów, około 200 mostów żelazo-betonowych, domów mieszkalnych i t. d.

Również na kresach zostały wybudowane przez firmę „Żelazo-Beton“ z polecenia Komisarjatu Nadzwyczajnego dla walki z epidemjami — 4 szpitale epidemiczne w Brześciu n/Bugiem, Prużanach, Wołkowysku i Lidzie.

W roku 1922 firma „Żelazo-Beton“ przystąpiła do budowy Oficerskiej Szkoły Inżynierji i Wyższej Szkoły Wojennej w Warszawie przy ul. Nowowiejskiej, Topolowej i Koszykowej. Robota ta, składająca się z 19 większych budynków, była prowadzona w ciągu 3 lat i ukoń-

czona w 1925 r. Dalsza działalność firmy wobec zwiększonego ruchu budowlanego w Warszawie, była skoncentrowaną przeważnie w Warszawie, gdzie firma wykonała cały szereg gmachów publicznych, rządowych, fabrycznych i mieszkalnych.

W roku 1926 rozpoczął się znaczny ruch budowlany spółdzielczy, w którym firma wzięła czynny udział, budując w ciągu 1926 do 1929 roku około 20 większych spółdzielni mieszkaniowych, z których część przedstawiała sobą całe kolonie mieszkaniowe.

Przy budowie firma stosuje najnowsze urządzenia techniczne oraz maszyny budowlane w celu największego zmechanizowania pracy, a tem samem zredukowania kosztów budowy:

W tymże celu firma zastosowała przy ostatnich budowach amerykańskie ruchome rusztowania systemu Fr. B. Gilbreth'a, które wykazały bardzo dobre rezultaty, podnosząc znacznie wydajność pracy mularzy.

W końcu 1927 roku firma, wobec znacznego rozwoju ruchu budowlanego w Gdyni, otworzyła tam swój oddział przy ul. Portowej Nr. 1 i wykonała cały szereg budowli, wskazanych w niżej załączonym spisie.

Ponizej przytaczamy spis ważniejszych robót wykonanych przez firmę „Żelazo-Beton“ oraz podajemy szereg zdjęć z tych robót.

ROBOTY KOLEJOWE.

Budowa odcinku kolei Sierpc — Płock.

Budowa wież ciśnień w Tłuszczu, Koluszkach, Warszawie na Pelcowiznie, Baranowiczach, Pińsku, Horodcu, Mołodecznie, Zalesiu, Krzywiczach, Głębokiem, Połoczanach, Wilejce.

Odbudowa dworców na stacjach: Różanka, Skrzybowce, Mosty, Nowojelnia, Skidel, Kosowo, Bohdanów, Zajezerze.

Budowa domów mieszkalnych dla urzędników kolejowych na stacjach: Mołodeczno i Mosty.

Budowa około 200 mostów żelazo-betonowych o mniejszej rozpiętości w Wileńskiej Dyrekcji Kolejowej.

Budowa 4 mostów żelazo-betonowych na linii Warszawa — Rawa — Tomaszów, oraz 2 przepustów na linii Warszawa — Młociny.

Budowa wiaduktu mostu kolejowego na Wiśle w Warszawie.

Budowa remizy tramwajowej Sp. Ak. Elektryczne Koleje Dojazdowe w Grodzisku.

Wiadukt do nowego mostu kolejowego przez Wisłę, budowany wspólnie z firmą K. Rudzki i S-ka.

Wieża ciśnień w Tłuszczu.

Dworzec P. K. P. w Skrzybowcach.

Wieża ciśnien w Koluszkach.

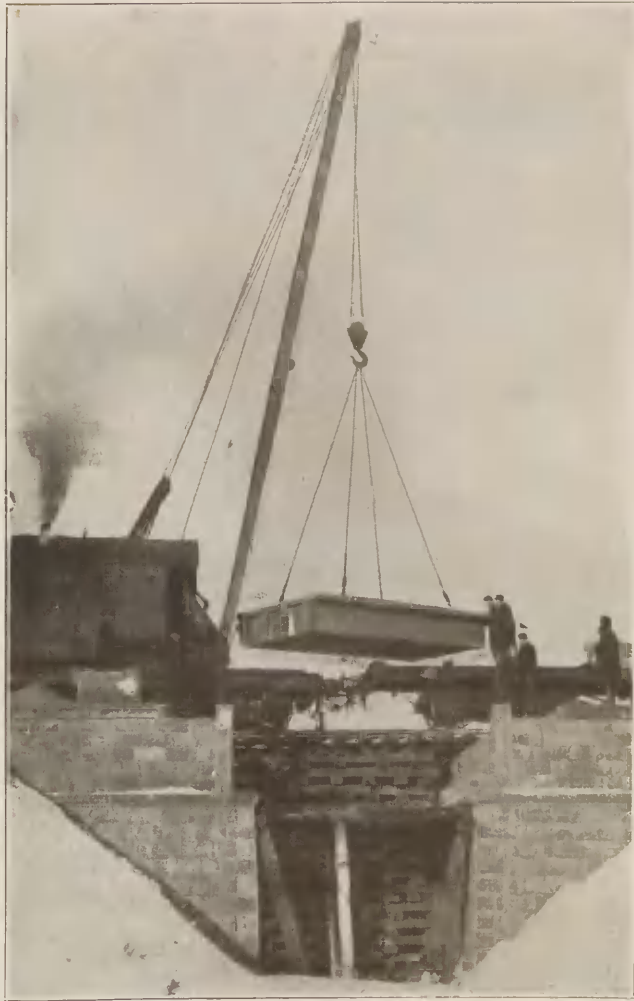
Dworzec P. K. P. w Bohdanowie.

Wieża ciśnieniowa na Pelcowiznie w Warszawie.

Pociąg rozwożący mosty betonowe z żurawiem dla ich ustawiania w Wileńskiej Dyr. P. K. P.

Układanie mostów żelbetowych w Wileńskiej Dyrekcji P. K. P.

Budowa płyt żelbetowych dla mostów w Wileńskiej Dyrekcji P. K. P.

Wnętrze remizy tramwajowej E. K. D. z uwzględnieniem przekrycia dachowego syst. Polstefan.

Remiza tramwajowa Elektrycznych Kolei Dojazdowych w Grodzisku.

ROBOTY FABRYCZNE I KONSTRUKCJE ŻELAZO-BETONOWE.

Budowa składów, kuźni i remizy wagonowej w fabryce Tow. Akc. Lilpop, Rau & Loewenstejn w Warszawie.

Budowa silosów na węgiel w elektrowni okręgowej w Pruszkowie.

Budowa Radjocentrali Transatlantyckiej (budynek i fundamenty pod wieże żelazne) pod Warszawą.

Budowa fundamentu pod turbinę parową w cementowni Roś

Budowa młyna parowego Erlich & Słobodkin w Lublinie.

Budowa Wytwórni Sprawdzianów w Warszawie.

Budowa hali fabrycznej w fabryce Tow. „Perkun“ w Warszawie.

Budowa 4 magazynów wojskowych w Lublinie.

Budowa gmachu łazienek w uzdrowisku Solec.

Budowa hali fabrycznej w fabryce dźwigów Br. Jenicke w Warszawie.

Budowa hal fabrycznych zakł. mech. Inż. St. Nehring, P. Jasiński i S-ka, w Warszawie.

Budowa skarbcza żelazo-betonowego w Banku Zjednoczonych Ziemi Polskich w gmachu Hotelu Europejskiego w Warszawie.

Budowa skarbcza żelazo-betonowego w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, ul. Królewska Nr. 5.

Budowa wytwórni karabinów maszynowych — Państwowych Wytwórni Uzbrojenia w Warszawie.

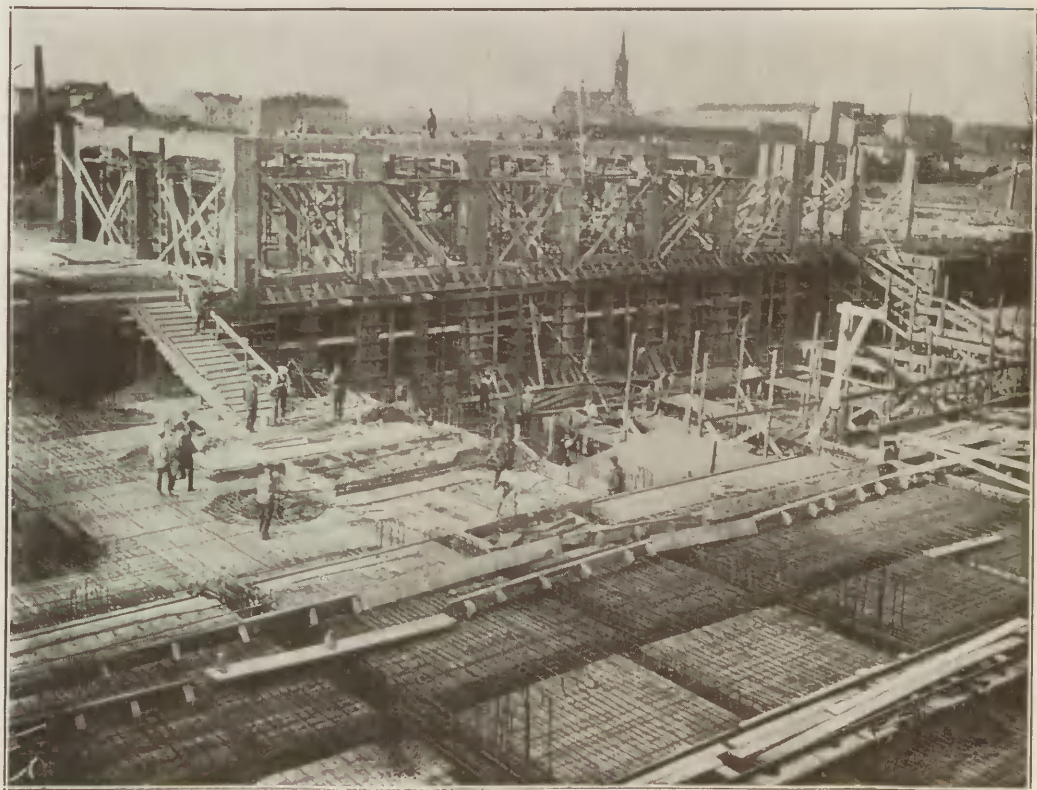
Radjostacja Transatlantycka w Warszawie.

Wytwórnia Sprawdzianów w Warszawie przy ul. Duchnickiej 3. Sala maszyn.

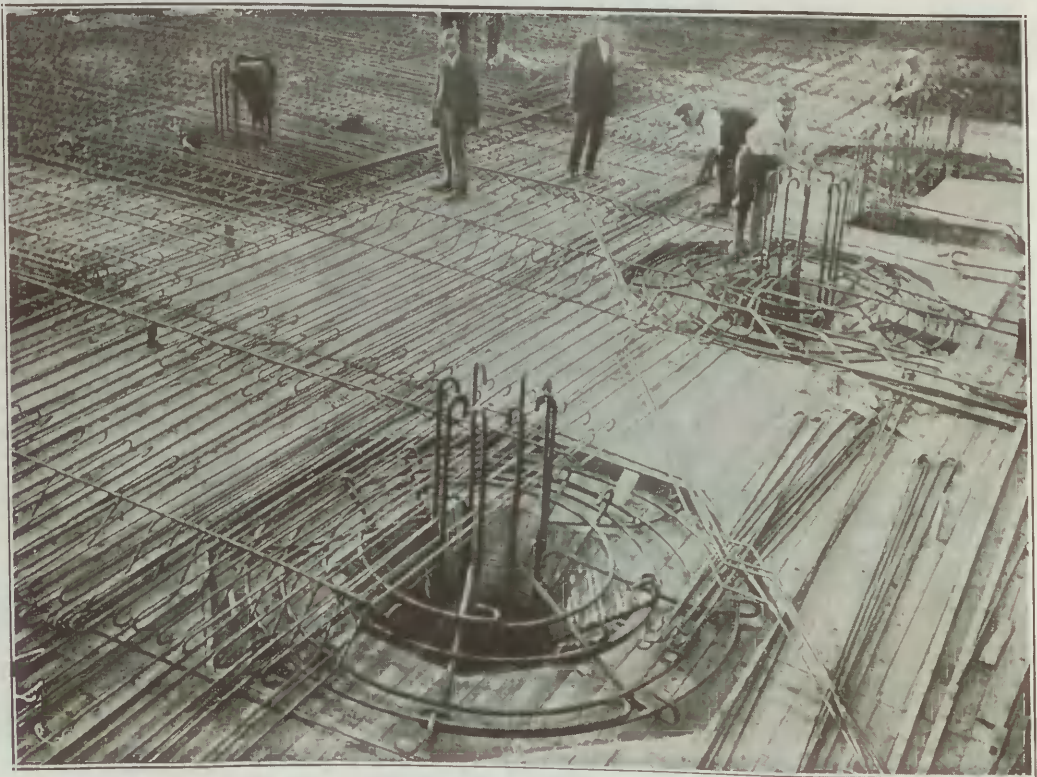
Wytwórnia Karabinów Maszynowych w Warszawie.

Wytwórnia karabinów maszynowych w Warszawie. Zbrojenie stropów.

Wytwórnia karabinów maszynowych w Warszawie. Jedna z hal.

Wytwórnia karabinów maszynowych w Warszawie. Zbrojenie stropów grzybkowych.

GMACHY RZĄDOWE I PUBLICZNE.

Wyższa Szkoła Wojenna w Warszawie.

Oficerska Szkoła Inżynierji w Warszawie.

Dyrekcja Państwowych Wytwórni Uzbrojenia w Warszawie.

Kino-Teatr „Splendid“ (konstrukcje żelazo-betonowe).

Dyrekcja Wodociągów i Kanalizacji w Warszawie.

Budynek administracyjny przy szpitalu wojskowym im. Józefa Piłsudskiego w Warszawie.

Wnętrze kino-teatru „Splendid“ w Warszawie

Gmach Dyrekcji Państwowych Wytwórni Uzbrojenia w Warszawie przy ul. Duchnickiej 3.

Wnętrze kino-teatru „Splendid” w Warszawie.

Oficerska szkoła inżynierji w Warszawie przy ul. Nowowiejskiej.

Oficerska szkoła inżynierji w Warszawie.

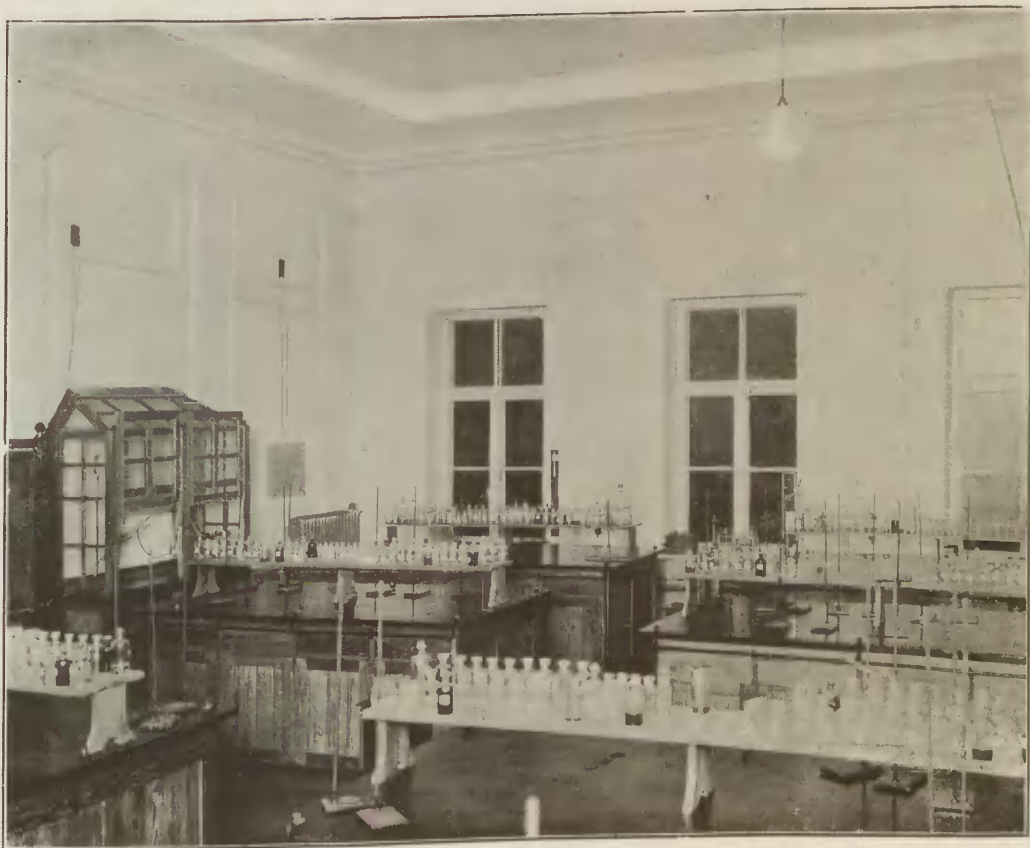
Oficerska szkoła inżynierji w Warszawie przy ul. Nowowiejskiej.

Oficerska szkoła inżynierji w Warszawie. Sala wykładowa.

Oficerska szkoła inżynierji w Warszawie. Sala aktowa.

Oficerska szkoła inżynierji w Warszawie. Laboratorjum.

Wyższa szkoła wojenna w Warszawie przy ul. Koszykowej.

Dom administracyjny przy szpitalu wojskowym im. Marszałka Piłsudskiego w Warszawie przy ul. Nowowiejskiej.

DOMY

I SPÓŁDZIELNIE MIESZKANIOWE.

Dom Hr. St. Ledóchowskiego w Warszawie, ul. Przemysłowa 24.
Kolonja na Burakowie — Magistratu m. Warszawy (16 domów).
5 domów oficerskich w Dęblinie.

Nadbudowa domu Banku Gospodarstwa Krajowego, w Warszawie,
ul. Sienna 17.

Dom Tow. „Polthap“ Warszawa, ul. Pańska Nr. 83.

Domy robotnicze 1-szego Osiedla w Łodzi, przy ul. Wileńskiej Nr. 26-28
(100 domów dwumieszkaniowych).

Dom M. Bohdanowicza w Warszawie, Al. Ujazdowskie Nr. 9.

Spółdzielnia mieszkaniowa „Własność“, Warszawa, ul. Karowa 5.

Spółdzielnia budowlano-mieszkaniowa im. St. Konarskiego, w War-
szawie (5 budynków) przy ul. Raszyńskiej.

Mieszkaniowe Stowarzyszenia Spółdzielcze Oficerów na Żoliborzu
w Warszawie, (45 domów w tem jeden dom 24 rodzinny).

Spółdzielnia mieszkaniowa „Zacisze“ Warszawa, róg Słonecznej i Spa-
cerowej.

Spółdzielnia mieszkaniowa „Pewność“, Warszawa, Al. 3 Maja 14.

„ „ „Kresowa“, Warszawa, ul. Koszykowa 6.

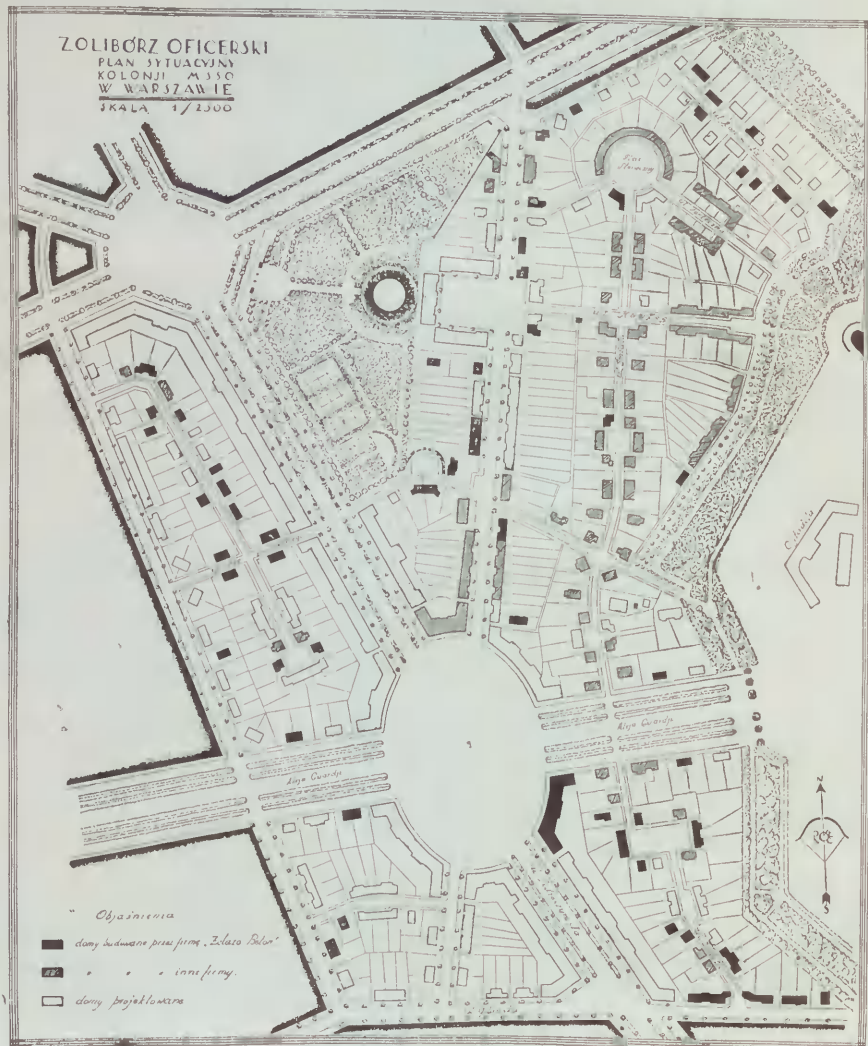
„ „ „Idealna“, „ ul. Koszykowa 8.

Spółdzielcze Stowarzyszenie Mieszkaniowe Urzędników Państwowych,
Warszawa, ul. Marymoncka 6-a.

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Budowisko“, Warszawa, ul. Kaliska 17.

Dom Spółdzielni Mieszkaniowej Urzędników Państwowych w Warszawie przy ul. Marymonckiej.

Jeden z domów mieszkaniowej Spółdzielni Stowarzyszenia Oficerów na Żoliborzu
w Warszawie.

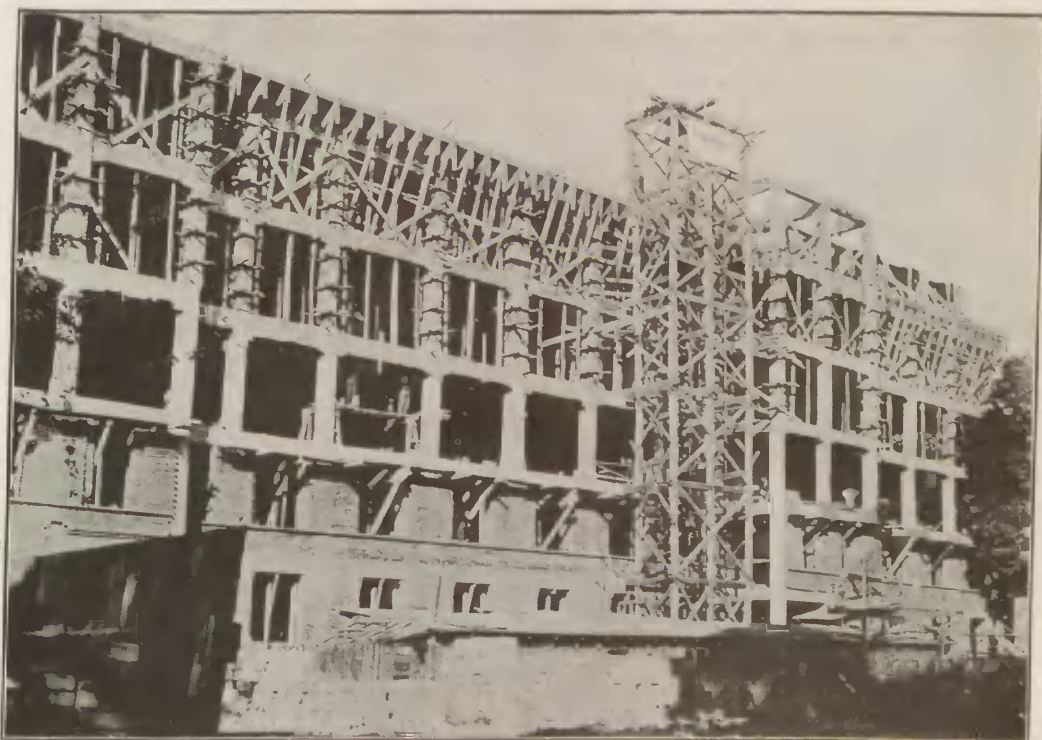
Jeden z domów mieszkaniowej Spółdzielni Stowarzyszenia Oficerów na Żoliborzu
w Warszawie.

Dom 24 rodzinny mieszkaniowej Spółdzielni Stowarzyszenia Oficerów na Żoliborzu
w Warszawie.

Dom Spółdzielni Mieszkaniowej „Własność”, — w Warszawie przy ul. Karowej 5.

Budowa domu M. Bohdanowicza w Warszawie, przy Aleji Ujazdowskiej 9.

Dom Spółdzielni mieszkaniowej „Własność” w Warszawie, przy ul. Karowej 5.

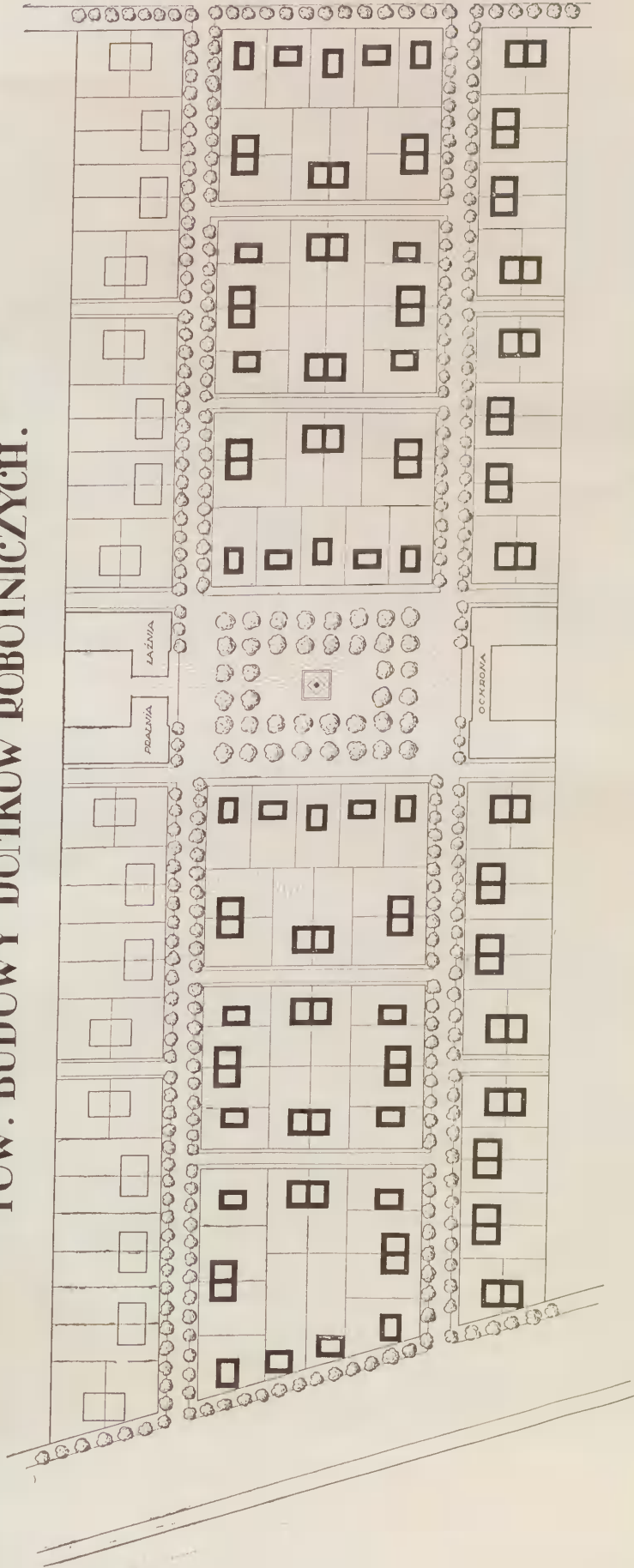

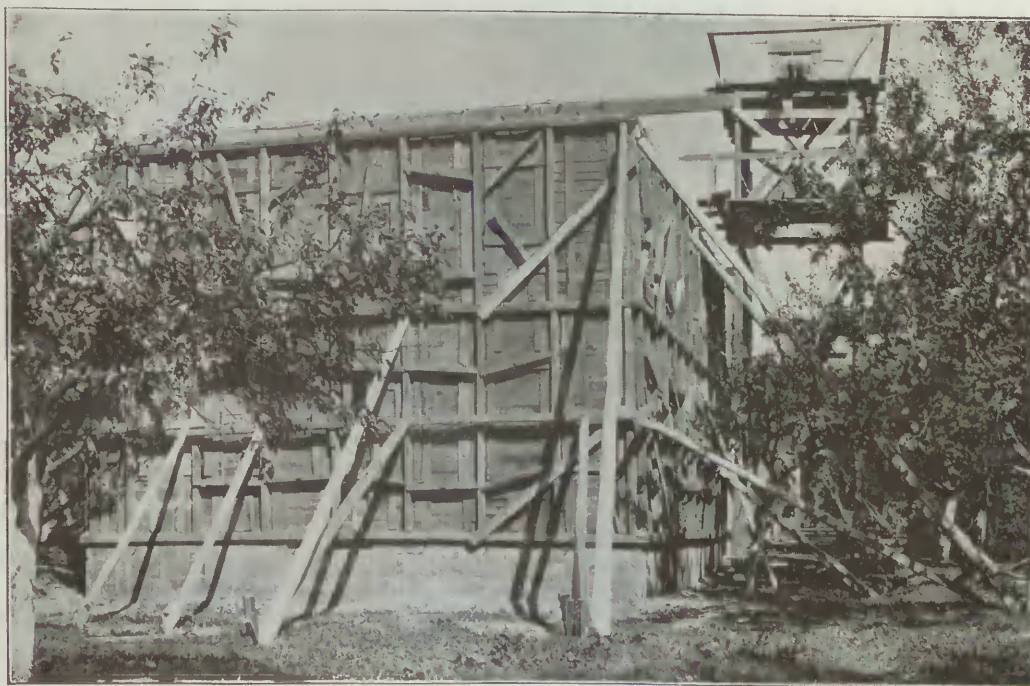
Kolonja na Burakowie Magistratu st. m. Warszawy.

Jeden z domów na kolonji Konarskiego w Warszawie.

PLAN SYTUACYJNY
I^o OSIEDZIA PRZY UL. WILEŃSKIEJ W ŁODZI.
TOW. BUDOWY DOMKÓW ROBOTNICZYCH.

Osiedle robotnicze w Łodzi. Szalunek domu.

I Osiedle robotnicze w Łodzi przy ul. Wileńskiej 26-28. Dom dwurodzinny.

Domy osiedla robotniczego w Łodzi przy ul. Wileńskiej 26 — 28.

Rusztowania ruchome przy budowie Kolonji Magistratu st. m. Warszawy na Burakowie.

BUDOWY W GDYNI.

4 domy mieszkalne dla oficerów i podoficerów Marynarki Wojennej.
Stacja pilotów Marynarki Handlowej.

Magazyn torped i hala akumulatorowa Marynarki Wojennej.

Magazyn dla śledzi Polskiej Spółki dla Handlu Międzynarodowego.

Fundamenta dla dźwigu i kanał ślizgowy na wybrzeżu morskiem Marynarki Handlowej.

Stacja Pilotów w Gdyni.

Fundamenty pod krany dźwigowe w porcie Gdynskim.

Stacja Pilotów w Gdyni.

Dom podoficerski w Oksywiu pod Gdynią Funduszu Kwaterunku Wojskowego.

Domy oficerskie Funduszu Kwaterunku Wojskowego w Oksywiu pod Gdynią.

MUZEUM
MIASTA
GDYNI
BIBLIOTEKA

Żelazo - Beto
Spółka z o.o.

5278 / M₂

